

13 april 2025

DE EMOTIES VAN JEZUS

Lukas 19, vers 28 t/m 48

Jesaja 56, 1 t/m 8

Jeremia 1 vers 1 t/m 11

Ik ben eigenlijk benieuwd hoe Jezus' leerlingen op die dag hebben teruggekeken, waarover wij zojuist hebben gelezen. Want het moet toch een rollercoaster voor hen zijn geweest. Ja, vooral *hoe Jezus op die dag was*, dat lijkt mij nog wel het meest ingewikkelde te zijn geweest voor hen. Wat bedoel ik? Nu, heeft u dat wel eens: dat je op één dag zowel heel blij bent en ook erg verdrietig en ook heel erg boos? Zo'n emotionele rollercoaster (achtbaan) kan gebeuren. En... bij Jezus blijkbaar ook. Eerst leek Jezus zo opgetogen. Zijn leerlingen moesten vast een ezelsveulen in het dorp verderop gaan regelen. Of nu ja, eigenlijk hoefden zij dat dier alleen maar op te halen, want het lijkt er sterk op dat Jezus alles al had geregeld. Ze zouden die ezel gelijk meekrijgen, zo had Jezus hen verteld. Jezus was blijkbaar iets van plan. Nu, inderdaad: Jezus liet Zichzelf op die ezel naar Jeruzalem rijden. Een Koninklijke intocht. En het was een feest! Wat moet dat veel hebben opgeroepen bij die leerlingen van Jezus, dat kan niet anders. Je hoort het ook aan die grotere groep mensen die met hen meetrekt: 'Gezegend is de Koning Die daar komt in de Naam van de HEERE', zingen ze met elkaar. Psalm 118 kwam tot vervulling, dat eeuwenoude lied waar de joden tijdens het zingen ervan steeds hebben gedacht aan die toekomstige Redder en Koning Die eens zal komen. Het ging nu gebeuren... Ze spreiden hun mantels voor Jezus uit op de weg. Een groots eerbetoon, want je mantel was in die tijd min of meer een stukje van jezelf. Men maakte zich daarmee heel klein om de Koning-in-aantocht groot te maken.

Groot feest dus. En niets wijst erop dat Jezus dat niet wilde, dat Hij dat too much vond. Maar onderweg, toen zij bij de Olijfberg waren aangekomen en je Jeruzalem dan voor je ziet opdoemen, begon Jezus opeens te huilen. Niet omdat dit grootse eerbetoon Hem allemaal wat teveel werd..., nee, het was echt huilen van verdriet. Huilen, omdat Hij Jeruzalem zag. Want Jeruzalem ging niet mee doen in dit feest. Daar in die hofstad werd de weerstand tegenover de Koning met de dag groter... Wat zouden die tranen van Jezus met Zijn leerlingen hebben gedaan hè? Dat was toch een domper: een Koninklijke intocht... met een huilende Koning... In onze tijd zou dit waar-schijnlijk helemaal viral zijn gegaan: een foto van de betraande Koning. Maar daarna - als wij ondertussen in de stad Jeruzalem zijn aangekomen - zien wij Jezus even later hevig tekeer gaan bij de tempel. Hij jaagt mensen eruit – de handelaren en geldwisselaars – Jezus is nu opeens weer woest... Ja, zo boos...

Ik vroeg mij dus af hoe de leerlingen van Jezus dit zouden hebben ervaren, maar goed..., ik kan daar heel lang over nadenken, maar daar staat niets over geschreven. Dat moeten we maar laten rusten. Maar in deze preek wil ik met u en jou gaan kijken *hoe wijzelf die emoties van Jezus ervaren*. Wat roepen deze bij ons op? Wat doet het met u en met jou?

Emoties zijn namelijk heel belangrijk. Om iemand echt te verstaan, om echt contact te hebben met iemand, kan je niet om zijn of haar emoties heen. Daarom is het als je last hebt van autisme soms ook zo lastig en ingewikkeld om echt contact te maken. Maar we gaan het stapje voor stapje met elkaar proberen, want die heftige emoties van Jezus... volgens mij laten die ons in het hart van God kijken. Als je tijdens de preek iets van die emoties van Jezus zult begrijpen, of meevoelen, of als je misschien gewoon meekijkt en meedenkt..., misschien dat God dan wel even heel dicht bij je komt..., dat we dicht bij het hart van God komen vanmorgen. Nu, zullen wij nog eens naar die emoties van Jezus gaan kijken dan?

Maar allereerst nog even die intocht van Jezus in Jeruzalem... Als kind had ik dat vroeger altijd een beetje gezien als een soort feestelijke Koningsdag – een heel mooi gebeuren - waarbij dan ook nog even helaas dat gebeuren in de tempel er achteraan kwam, dat Jezus Die handelaren en geldwisselaars eruit gooide. Maar eigenlijk hè, eigenlijk was die actie op het tempelplein geen bijkomstigheid of onvoorziene situatie, maar hoorde dit juist helemaal bij Jezus' Koninklijke intocht. Want Jezus kwam als Koning naar Jeruzalem om orde

op zaken te stellen. Dit wat er nu op het tempelplein gebeurde – alles op de kop gegooid – was een voorbode van Gods oordeel dat over Jeruzalem zal komen. Je hoort het ook in de woorden die Lukas gebruikt. Lukas vertelt: 'Hij wierp de handelaren eruit'. Nu, dat woord 'uitwerpen', 'naar buiten gooien' dat komen wij vaker tegen in het Nieuwe Testament: demonen die door Jezus worden uitgeworpen, omdat die moeten wijken voor de komst van Gods Koninkrijk. Maar ook – zo vertelde Jezus in Zijn gelijkenissen – ook zullen op de laatste dag van de wereld degenen die niet naar God hebben geluisterd, die God niet hebben gehoorzaamd, worden buitengeworpen in de

buitenste duisternis. Hier op deze stralende Koningsdag licht al het oordeel van God op. God komt in Jezus Zijn Koningschap opeisen. God komt Zijn volk bepalen bij het verbond dat er tussen Hen was gesloten. God komt Zijn wereld terugvorderen.

Hier wordt een stukje zichtbaar van wat er straks op die laatste dag van de wereld zal gaan gebeuren. Zoals de profeet Maleachi al lang geleden had aangekondigd en waar ik tijdens de Adventszondagen over heb gepreikt. Nu, in de week voor Pasen klinkt hetzelfde als in de weken voor Kerst, ik citeer Maleachi 3: *Plotseling zal naar Zijn tempel komen die HEERE. ... Maar Wie zal de dag van Zijn komst verdragen? Ik zal naar u toekomen voor het oordeel.*

Maar nu dan weer terug naar die emoties van Jezus... Vindt u het ook niet bijzonder? Jezus stond niet schellend en tierend op de poorten van Jeruzalem te bonken.

Hij dreigde niet met torenhoge importheffingen voor de bevolking van Jeruzalem. Nee, Hij kwam huilend aangereden op een ezel... Dat is onze God. God kan bijzonder woedend zijn, zo vertelt de Bijbel ons. Hier op dat tempelplein is Jezus waarschijnlijk ook hard tekeer gegaan tegen alle drukte die daar plaatsvond. Maar Zijn woede is geen angstaanjagende hardheid en koele wraak, Zijn woede is... gekwetste liefde. Het is gekwetste liefde die in Jezus' betraande ogen staat.

Nu, ik hoop dat deze tranen van Jezus je laten kijken in Gods hart. Wij geloven niet in een God Die er plezier in heeft om met oordelen en straffen te zwaaien. Wij geloven wel in een God Die de band met ons zo bijzonder belangrijk vindt, dat het Hem zo pijn doet als wij daar slordig mee omgaan..., als wij Hem niet zien staan... en als wij tegen Zijn goede wil ingaan... Hij huilt ervan. Nu, tranen hebben vaak meer impact dan harde, boze woorden. Gekwetste liefde is veel ernstiger dan dat iemand gewoon wat stampij staat te maken. Laten wij ons daarom gewaarschuwd weten: Gods gekwetste liefde gaat zo diep. Het is niet Gods woede, maar Gods pijn die straks op Goede Vrijdag tot het uiterste zal gaan.

Wat zou het goed zijn geweest, als die mensen in Jeruzalem zichzelf gespiegeld zagen in die tranen van Jezus... Maar daar lijkt het nu te laat voor. Ze schijnen het niet meer te kunnen zien. En daarom gaat Jezus nu naar het tempelplein om het oordeel van God uit te voeren. Hij werpt de mensen eruit. En... Jezus roept dan ook iets. Laten wij daar nu even naar gaan luisteren, want dat helpt ons om te begrijpen wat er dan zo mis is, waarom Jezus zo tot tranen bewogen is. Jezus roept: *'Er staat geschreven: Mijn huis zal een huis van gebed zijn, maar jullie hebben er een rovershol van gemaakt!'*

Jezus knoopt hier twee teksten van twee profeten aan elkaar vast. Als profeet die het oordeel van God aankondigt, staat Hij daar op het tempelplein en spreekt Hij profetenwoorden: *'Er staat geschreven: Mijn huis zal een huis van gebed zijn, maar jullie hebben er een rovershol van gemaakt!'* Het eerste stukje van de zin komt uit het boek van de profeet Jesaja. 'Mijn huis zal een huis van gebed genoemd worden voor alle volken', zo profeteert Jesaja namens God. Ik zal daar straks wat over zeggen. En het tweede wat Jezus roept, komt uit het boek van de profeet Jeremia: *Is dan dit huis in jullie ogen een rovershol?* Daar nu eerst iets over:

Er staat geschreven: Mijn huis zal een huis van gebed zijn, maar jullie hebben er een rovershol van gemaakt!' Een rovershol... Dus: een schuilplaats waar criminelen zich ophouden. Waarom? Waarom is de tempel een schuilplaats geworden waar criminelen zich ophouden? Die tempel, dat prachtige gebouw, Gods heilige woning te midden van mensen, waar de doodstraf opstond als je te dicht bij Gods verblijf kwam..., biedt dat onderdak aan criminelen? Ja, de tempel wordt vaker met een schuilplaats vergeleken: een plek waar je veilig bent, dicht bij God, onder Zijn vleugels, waar je geborgen bent en tot rust mag komen... Maar ondertussen houden zich daar dus allemaal boeven schuil... Want – zo moest Jeremia profeteren: jullie hebben het steeds over 'de tempel van de HEERE', 'de tempel van de HEERE', maar ondertussen doen jullie allemaal onrecht. Vreemdelingen, wezen en weduwen worden krijgen geen goede behandeling van jullie. Onschuldige bloed wordt vergoten. Stelen. Overspel plegen. En ook andere goden erop nahouden. En dan vroom zingen en gewoon

je offers brengen... Men offerde en zong... en men loog en bedroog. Men betaalde netjes de tempelbelasting en men probeerde de inkomstenbelasting te ontduiken. Men zong 'wat hou ik van Uw huis' en men liet de arme medemens buiten op straat slapen. Men beleed in de tempel God als de enige God en men offerde thuis aan Baäl voor een goede oogst, want 'als het een niet helpt, dan misschien het andere'. En ondertussen voelde men zich o zo veilig en geborgen bij God in de tempel..., het gaf zo'n fijn gevoel om daar te zijn... Ik citeer Jeremia: *⁴Stel uw vertrouwen niet op bedrieglijke woorden: De tempel van de HEERE, de tempel van de HEERE, de tempel van de HEERE is dit! ... ⁸Zie, u vertrouwt op bedrieglijke woorden, die niet van nut zijn. ⁹Stelen, doodslaan, overspel plegen, valse eden afleggen, reukoffers brengen aan de Baäl, andere goden achternagaan, die u niet gekend hebt, ¹⁰en dan voor Mijn aangezicht komen staan in dit huis waarover Mijn Naam is uitgeroepen, en zeggen: Wij zijn gered – om al deze gruweldaden te doen? ¹¹Is dan dit huis waarover Mijn Naam is uitgeroepen, in uw ogen een rovershol?*

Jezus riep in Zijn verdriet en woede deze woorden van Jeremia uit, omdat dat onrecht nog steeds aanwezig was in en rond de tempel. Omdat God nog steeds aan het lijntje werd gehouden. Steeds had Jezus in de afgelopen drie jaar dat Hij rondtrok over dat onrecht gesproken. Hij had de Wet van God opnieuw uitgelegd wat het betekende om God lief te hebben boven alles en de naaste als jezelf. Hij vertelde de gelijkenis van de rijke man en de arme Lazarus. En de gelijkenis van de barmhartige Samaritaan. En: 'vergader je geen schatten op de aarde'. 'De minste zal de meeste bij jullie zijn.' 'Wat je voor een van deze kleinen hebt gedaan, heb je voor Mij gedaan.' En steeds legde Hij ook uit Wie God werkelijk was. Dat God ons hart zoekt en dat het niet gaat om 'ik heb me keurig aan de regels gehouden'. Dat God Die Vader is die op de uitkijk staat voor Zijn jongste zoon die alles te grabbel heeft gegooit... en dat je als oudste zoon die keurig altijd de Vader heeft gediend moet beseffen dat alles wat van Hem is van jou mag zijn... Maar ze hebben Jezus niet begrepen..., of zich doof voor Hem gehouden...

Ik denk niet dat al die handel op het tempelplein zo verkeerd was..., zo'n groot feest als Pesach dat zorgt nu eenmaal voor een hoop reuring en veel organisatie en handel..., maar in alle drukte op het o zo volle tempelplein bleek het hele geloof ontstellend leeg te zijn... Vandaar die tranen en die boosheid van Jezus.

Maar als wij nu daar ook op het tempelplein hadden gelopen hè? Zouden wij dan ook net zoals Jezus zo verdrietig zijn geworden? Of..., of zouden wij ook gewoon niet door hebben gehad wat er ten diepste aan de hand was en dat God er juist zo boos over kon worden? Ik zat me dat afgelopen week af te vragen. Want het moet toch ook een prachtig gezicht zijn geweest daar op dat tempelplein, denk ik: allemaal mensen druk bezig. Een stampvol tempelplein. Elke kerk zou er jaloers op zijn geweest als zijn kerkplein zo vol stond. En ook natuurlijk een bijzonder actieve club mensen daar in Jeruzalem. Nog iets op het verlanglijstje van elke gemeente. Er werd van alles gedaan. En het mocht wat kosten allemaal. Een samen-gevoel denk ik ook. En er werd veel gezongen. En veel vrolijkheid en gezelligheid. Nou: wat wil je nog meer als kerk?

Wat wil je nog meer...? Nou, dat de meest kwetsbare mensen in Jeruzalem niet onder de voet worden gelopen. Dat je als kerk een vuist maakt tegen armoede, tegen uitbuiting, tegen ongelijkheid in de wereld, tegen discriminatie. 'Steek in ons Uw woede aan om het onrecht te weerstaan'. Want: hoe kan je psalmen zingen en met diezelfde mond racistische uitspraken doen? ... Hoe kan je 'in de Heer zijn' en tegelijkertijd met een boogje om de slachtoffers van je overdreven consumptiepatroon heenlopen? ... Hoe kan je God bij de tempel offeren, maar tegelijkertijd de rest van je leven voor jezelf houden?

Zo'n massa gelijkgezinde en vrolijke mensen is natuurlijk enorm mooi hoor, maar ze kan ook zo enorm buitensluitend zijn en voor blinde vlekken zorgen. En als er dan ook nog eens veel handel is, veel geldverkeer in het kerkelijk bedrijf, dan is het extra opletten geblazen wat je doet en waar het nu eigenlijk om gaat...

Jezus gaf met Zijn optreden vast een voorproefje van het oordeel van God. Nu, daarom nog een keer de vraag: als jij en ik daar nu hadden gelopen hè... Had jij iets van Jezus' emoties, van Zijn woede en Zijn verdriet meeg gevoeld? Of hadden u en ik gewoon in de massa meegedaan... en de dingen genomen zoals ze waren..., het onrecht van dichtbij en ver weg in de wereld eigenlijk wat vergeten, want: pfff, dat is allemaal zo ingewikkeld... en had ik mezelf tijdens die feestdagen gewoon wat liefde en rust ingezongen met de liederen en mij heel dicht bij God gewaand...., totdat Jezus met tranen in Zijn ogen ons eruit had gegooit?

Besef je waar het God om is te doen? Begrijp je die tranen van Jezus en die woede? Aan de inzet, werklust en enthousiasme van de gelovigen lag het niet. Maar was hun hart echt bij God... en echt bij die naaste? Wilde zij echt zijn, echt leven, zoals God hen had bedoeld..., of verstopten zij zich wat in hun godsdienstigheid, in hun 'rovershol'?

Om het nog wat beter te begrijpen waar het God dan wel om is te doen, kijk ik nog even met u naar het eerste wat Jezus op het tempelplein uitriep: 'Er staat geschreven: Mijn huis zal een huis van gebed genoemd worden' (en vervolgens dus: 'maar jullie hebben er een rovershol van gemaakt'). Zo had God het bedoeld daar in Jeruzalem, daar op het overvolle tempelplein: *Zijn huis als een huis van gebed*.

Nu moet ik even iets over die uitdrukking vertellen, want het betekent niet dat er in de tempel van Jeruzalem alleen maar gebeden mocht worden. Nee, ook die offers mochten worden gebracht. En ook moest er worden gezongen, zeker! En ook onderwijs gegeven. Maar die uitdrukking 'huis van gebed', dat laat iets heel moois zien: *eigenlijk moet alles op dat tempelplein als een gebed zijn voor God*. Want bidden – we hebben het er regelmatig over dit seizoen – dat is meer dan vragen, of danken als je iets hebt ontvangen. Bidden, dat is: echt contact hebben. Echt delen met God. Echt op God gericht zijn. Met je woorden. Maar soms ook gewoon in stilte. Je verwondering uitzingen. Je teleurstellingen uitspreken. Je zonden toegeven. Je falen durven te benoemen. Echt contact met God.

Zo wilde God het daar in Jeruzalem. Een huis van gebed moest het zijn. Offers waren daarbij heel goed..., logisch dat er daarom offerdieren moesten worden verhandeld..., een schaap van thuis meenemen is ook zo wat. En een beetje geldverkeer, tja, elk groot evenement heeft daarmee te maken. Maar een huis gebed, dat moest het

zijn: een plek waar echt contact was met God. Waar de drukte er niet voor zou zorgen dat je gewoon wat met de massa meedeed en God niet meer echt zag zoals Hij was. Een huis van gebed: een plek waar je in alle eerbied en eenvoud, met vreugde, maar ook met je pijn... je helemaal op God richt. Omdat het om God gaat. En waar je anderen in meeneemt, want natuurlijk is je hart ook bij die arme kant van de wereld, je bidt voor die vluchtelingen in ons land en voor je familieleden of kennissen enzovoort, je sluit je niet voor hen af, maar je sluit hen erbij in en je vraagt God of je met je gaven en mogelijkheden tot een zegen mag zijn..., je wilt echt mens zijn voor God, mens zoals Hij het heeft bedoeld.

Jesaja zag dat al voor zich: die tempel zal straks tot een huis van gebed zijn voor alle volken. Ook mensen die er eerst helemaal niet bij mochten zijn, zullen er straks bij mogen komen: vreemdelingen... en mensen met een lichamelijk gebrek ('ontmanden', zo noemt Jesaja heel specifiek een groep buitengesloten mensen)..., alle volken...! Straks zal het er alleen maar om gaan of je echt met God wilt leven. Leven uit Zijn verbond zo noemt Jesaja het.

Jesaja noemt ook het houden van de sabbatten als een kenmerk van die mensen die samen een huis van gebed vormen: samen zullen zij leven uit Gods rust, leven uit Gods genade, zoals die rustdag je laat zien dat je in dit leven helemaal leeft van Gods goedheid... Daar is het God om te doen: het leven uit Hem. Het leven met Hem. Het leven echt voor Hem.

Daar is dan ook het doel van onze gemeente: samen zo'n huis van gebed vormen. En ik hoop dat jij met je eigen leven ook zelf zo'n huisje zult zijn, *een tiny house van gebed*: een plekje waar het echt om Hem gaat... en waar men zoekt om anderen tot zegen te zijn.

Straks lees ik een stukje uit het Avondmaalsformulier, het eerste gedeelte over het 'zelfonderzoek'. Zelfonderzoek, dat betekent: 'kijk eens goed naar jezelf, voordat wij vrijdag Avondmaal gaan vieren.' Niet om te checken of je voldoende je best hebt gedaan om vrijdag Avondmaal te mogen vieren. Maar wel om te kijken: is mijn leven nu echt als een gebed voor God bedoeld? Heeft Jezus mijn leven zo veranderd, mij zo aan mijzelf ontdekt, en mij door Zijn redding en liefde op een nieuwe manier in het leven gezet? Als een gebed voor God?

Maar we moeten niet heel de tijd naar onszelf blijven kijken, zo zegt het Avondmaalsformulier, maar ons vooral op Jezus richten. En daarom wil ik afsluiten met de vraag waar ik het in deze preek over zou hebben: *heeft het je geholpen om naar die emoties van Jezus te kijken?* Zag je Zijn bewogenheid om Jeruzalem en voel je Zijn bewogenheid om jou? Zijn tranen en woede verraadden hoe enorm belangrijk Hij het vindt dat wij echt met Hem zijn verbonden.

Vrijdag zullen wij het horen hoe diep Hij hiervoor voor ons is gegaan.